

Posudek na diplomovou práci Martina Macha „Vegani ve společnosti masa – Zkušenosti veganů s reakcemi majoritní společnosti“.

Martin Mach sleduje ve své práci následující cíl: Poznat, z pohledu veganů, jak se žije veganům ve společnosti, pro kterou je obvyklé jíst potraviny živočišného původu. Pro splnění tohoto cíle si vytyčil tři následující výzkumné otázky:

- 1) Jak vegani vnímají své postavení ve společnosti?
- 2) S jakými reakcemi ze strany většinové společnosti se vegani kvůli své dietě setkávají?
- 3) Jak se s těmito reakcemi vyrovnávají a jak řeší případné konfliktní situace?

Text celé práce je členěn způsobem obvyklým u tohoto typu prací, tj. teoretický úvod, použitá metodologie a popis samotného výzkumu.

V relativně krátkém teoretickém úvodu autor provedl souhrn zejména sociologických poznatků o úloze jídla v našem každodenním životě a také o mechanismech sociální kontroly. Podle mého názoru vhodným způsobem uvedl do vztahu předmět svého výzkumu s aktuálními poznatky sociálních věd a prokázal schopnost práce s českou i zahraniční odbornou literaturou.

Aby splnil vytčené cíle své práce, autor provedl kvalitativní šetření mezi vegany. K výběru použil techniku sněhové koule, sběr dat prováděl pomocí polostrukturovaných rozhovorů a k analýze získaných údajů využil postupů využívaných v rámci tzv. grounded theory. K použití žádné z uvedených technik nemám výhrady, ani k provedení samotného výzkumu. Autor si byl také při interpretaci svých závěrů plně vědom určitých omezení, které z použitého způsobu rekrutace interviewovaných osob a z následné analýzy jejich výpovědí plynou. Závěry z analýzy vyplývající plně zodpověděly výzkumné otázky vytyčené v úvodu práce.

Po formální stránce autor velmi dobře zvládl celou práci. Oceňuji vhodně zvolenou úpravu, avšak již méně přítomnost překlepů a drobných chyb. Např. „*Lenčiny rodiče se svými stravovacími návyky blíží*“ (str. 30) či „*nezkousneš*“ (str. 40).

Jako další nedostatek této práce vidím časté používání hovorových obrátů a nespisovných slov. Např. „*nadefinování pojmu vegetarián*“ a „*vposledku*“ (str. 8), „*a nebo vůbec zvířecí těla*“ (str. 14) nebo úvod kapitoly 4.4.: „*Tím se už dostávám k charakteristice...*“ (str. 23).

Uskutečněný výzkum a jeho závěry lze považovat za zajímavý a aktuální příspěvek ke studované problematice, který nám umožňuje lépe poznat a porozumět lidem vyznávajícím

studovaný alternativní životní styl. Samozřejmě jako každý dobře provedený výzkum nás i tento nutí k zamyšlení a položení mnoha dalších otázek. Celou řadu z nich autor položil v závěrečné diskusi své práce. Práce nás také nutí k zamyšlení nad tolerancí v naší společnosti a v širším kontextu také k zamyšlení o tom, jak je smrt (nejen zvířat, ale také lidí) v současné společnosti odsouvána do pozadí a vytrácí se z každodenního života.

Otázky:

1. V použité literatuře je uvedeno relativně málo pramenů z mého pohledu, jaký to má důvod? Nedostatek pramenů nebo jiný?
2. Z textu mi vyplývá, že většina respondentů se stala vegetariány, potažmo vegany, v období adolescence. Pro toto období života je typické touha náležet do sociálních skupin, být vůči nim konformní a naopak být kritický vůči příslušníkům skupin, k nimž nenáleží. Myslíte si, že také tato touha může, do jisté míry, stát na pozadí důvodů, proč se lidé stávají vegetariány a vegany?
3. Má třetí otázka je jen postřeh, o němž si nejsem jistý, zda je správný a proto žádám o posouzení autora. Všiml jsem si, že zpovídání vegani často mluvili o počátečních potížích při přechodu na veganskou stravu s jejím obstaráváním. Na druhou stranu se však podivovali tomu, že na návštěvě u neveganů cítili jejich hostitelé jako komplikaci, že je pohostí...

Závěrem bych chtěl říci, že jsou práce, které svým posuzovatelům způsobí mnohé nesnáze díky své nízké kvalitě. Psaní posudků je pak často velmi náročné a zabere mnoho času. A potom jsou práce, které jsou napsané dobře, čtivě a srozumitelně a je radost je číst bez ohledu na čas nad nimi strávený. Posuzovatelé mají potom pocit, že ho netrávili bezúčelně a často si také rozšířili své obzory. Předložené práce patří k onomu druhému typu.

Avšak ani tato, bezesporu kvalitní, práce se nevyvarovala drobných nedostatků, které nepatrně snižují její hodnotu. Tyto nedostatky se však nijak nedotkly obsahu samotné práce. Na základě toho navrhuji ohodnocení 16 body a práci doporučuji k obhajobě.

V Praze-Strašnicích, dne 6. března 2010

Daniel Čermák